

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.410.002.01.2015

P/15/044

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/15/111 – Prawidłowość działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i organów podatkowych w zakresie ścigalności i egzekucji składek na ubezpieczenie społeczne i należności podatkowych wynikających z zatrudnienia pracowników w ramach umów outsourcingowych.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.

Kontroler Kazimierz Mirosław Laskus, doradca prawny,
upoważnienie do kontroli nr 97569 z dnia 29 września 2015 r.

(akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Łodzi, ul. Zamenhofa 2,
90-431 Łódź, dalej Oddział ZUS lub Oddział. Ż

Kierownik jednostki kontrolowanej Pani Ewa Żydowicz-Mucha, Dyrektor I Oddziału ZUS w Łodzi – od dnia 5 listopada 2007 r.
(akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna Oddział realizował zadania w zakresie dochodzenia należności od przedsiębiorców zobowiązanych do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne za osoby zatrudnione w ramach tzw. outsourcingu pracowniczego¹. Czynności wyjaśniające wobec przedsiębiorców, którzy skorzystali z usług firm outsourcingowych, podejmowano jednak z opóźnieniem (wynoszącym nawet 10 miesięcy), co będzie miało wpływ na kwotę naliczonych odsetek za zwłokę od zadłużenia z tytułu składek.

Uzasadnienie Oceny ogólnej W latach 2014-2015 Oddział wydał decyzje o podleganiu ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu wobec wszystkich ubezpieczonych pracowników przejętych przez spółki świadczące usługi outsourcingowe² oraz płatników składek.

Pierwszą informację o nieopłacaniu należnych składek przez spółki Royal i K.U.K. uzyskano z Centrali ZUS w dniu 24 lipca 2013 r. Z kolei informacje o osobach zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych przez ww. spółki, ujęte w Rejestrze KR, uzyskano w dniu 27 grudnia 2013 r.

Wydanie decyzji każdorazowo poprzedzone było kontrolą u przedsiębiorców. W dwóch przypadkach wnioski o przeprowadzenie kontroli u przedsiębiorców, którzy skorzystali z usług tzw. outsourcingu pracowniczego, skierowano w okresie od 3 do 10 miesięcy od uzyskania informacji z Centrali ZUS. Późne rozpoczęcie kontroli miało wpływ na termin wydania decyzji dla przedsiębiorców, a także będzie miało wpływ na wysokość naliczonych odsetek od zaległych składek, a w konsekwencji na wielkość całego zadłużenia.

Oddział wydał 411 decyzji dla płatników i ubezpieczonych. Odwołania do sądu złożono w wypadku 361 decyzji. Uprawomocniło się ogółem 50 decyzji, głównie w wyniku braku złożenia odwołania lub odrzucenia odwołania przez sąd.

Szacunkowa kwota nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe za pracowników w okresie ich przejęcia przez firmy świadczące usługi tzw. outsourcingu pracowniczego, wyniosła ogółem 1.219.500 zł.

Przedsiębiorcom wydawane były zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu należnych składek. Ogółem wydanych zostało 49 takich zaświadczeń.

¹ NIK stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według powyższej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² SAC-MET SWIS-AMERICAN INWESTMET FUND Spółka z o.o., KUK EFI Internationale Sp. z o.o., Royal Sp. z o.o., zwane dalej w skrócie SAC-MET, KUK i Royal.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dochodzenie należności z tytułu składek ZUS od spółek outsourcingowych.

W dniu 25 marca 2013 r. Spółka SAC-MET przesłała do ZUS dokumenty zgłoszeniowe ZUS ZPA³. Obowiązek opłacania składek powstał z dniem 1 marca 2013 r. W deklaracji rozliczeniowej ZUS-DRA za marzec 2013 r. Spółka wykazała brak zobowiązań wobec ZUS, a w deklaracji za maj 2013 r. wykazała 42 ubezpieczonych, za których składki wynosiły odpowiednio: ubezpieczenia społeczne – 18.133 zł, ubezpieczenie zdrowotne – 4.575 zł, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 1.386 zł. Powyższe należności uregulowane zostały w wymaganych terminach płatności. Spółka w dniu 27 maja 2013 r. przesłała do Oddziału zgłoszenie ZUS ZPSA o zmianie swojej siedziby na adres we Wrocławiu, przez co przestała podlegać terytorialnie I Oddziałowi ZUS w Łodzi.

Z danych zaewidencjonowanych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że Spółka SAC-MET nie posiada zaległości wobec ZUS, za okres, w którym prowadziła działalność na terenie I Oddziału ZUS w Łodzi (tj. marzec-kwiecień 2013 r.).

(akta kontroli str. 63-64, 122-202)

2. Dochodzenie należności z tytułu składek ZUS od przedsiębiorców, którzy skorzystali z usług tzw. outsourcingu pracowniczego.

2.1. Na podstawie danych przekazywanych przez płatników składek w prawidłowo wypełnianych dokumentach ubezpieczeniowych, Oddział nie był w stanie stwierdzić, czy doszło do przejęcia pracowników w trybie tzw. outsourcingu pracowniczego. Dopiero fakt powstania rozbieżności między deklarowanymi i rzeczywistymi wpłatami stanowił podstawę podjęcia wobec płatnika składek działań przewidzianych prawem.

W obszarze działania Oddziału, w okresie od 1 czerwca 2012 r. do 1 września 2013 r., zawarto 12 umów między przedsiębiorcami⁴ i spółkami oferującymi usługi tzw. outsourcingu pracowniczego (SAC-MET, Royal i K.U.K.-E.F.I.). Ich przedmiotem było przekazanie przez przedsiębiorców ww. spółkom outsourcingowym, na podstawie art. 23¹ Kodeksu pracy, 411 pracowników tych przedsiębiorstw. Okres w którym obowiązywały porozumienia o przejęciu pracowników, wynosił od 4,5 do 7 miesięcy. Wyjątkiem są firmy U. Sp. z o.o. gdzie okres ten wynosił 2 miesiące oraz B. Sp. z o.o. – 17 miesięcy. Z powodu nieopłacania należnych składek, a tym samym niewywiązywania się spółek outsourcingowych z postanowień umownych, większość przedsiębiorców odstąpiła od zawartych umów i ponownie zarejestrowała część lub wszystkich pracowników. Z kolei 4 firmy: E. Sp. j., P., R. M. i R-P., nie dokonały ponownego zarejestrowania przejętych pracowników.

Mimo podejmowania przez Oddział działań, w tym kontroli u płatników składek, nie zidentyfikowano innych przedsiębiorców korzystających z tzw. outsourcingu pracowniczego, skutkującego brakiem wpłat należnych składek do ZUS.

Zdaniem Centrali ZUS (pismo z dnia 24 lipca 2013 r.), powołującej się na protokół z kontroli Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 22 lutego 2013 r. w Royal Sp. z o.o., przekazany do wszystkich oddziałów ZUS, spółka K.U.K.-E.F.I., a wcześniej Royal, pod pozorem przejęcia pracowników w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy, dokonywała tzw. outsourcingu kadrowo-płacowego. W ramach zawieranych porozumień, wymienione firmy przejmowały obsługę w zakresie dokumentacji pracowniczej i płacowej, uzyskując z tego tytułu wynagrodzenie. Dla „przejmowanych” pracowników miejsce świadczenia pracy, zakładu pracy czy osób sprawujących nadzór, nie uległy zmianie. Działalność Spółki Royal, a następnie K.U.K.-E.F.I., polegała jedynie na wypłacaniu pracownikom wynagrodzenia, które wcześniej, na podstawie wystawionej faktury, otrzymywała od tych zakładów pracy. Takie działanie miało na celu jedynie obniżenie kosztów działalności firm, zawierających umowy ze spółkami świadczącymi tzw. outsourcing pracowniczy. W związku z powyższym, zachodziła konieczność ustalenia rzeczywistego pracodawcy, a tym samym płatnika składek, którym w takiej sytuacji pozostawał dotychczasowy zakład pracy. Po

³ Wskazano siedzibę – [redacted]

⁴ K. L. Sp. z o.o. – 148; PHPU E. Sp.j. – 91; O. – 43; B. Sp. z o.o. – 40; PWBIUI U. Sp. z o.o. – 23; PHPU P. – 22; P. – 13; G. B. Z. – 8; PPHU R.P. – 9; H.C.H. Z. Sp. z o.o. – 6; R. M. – 5 i C. S. I. H. – 3 pracowników.

ustaleniu, że nie doszło do przejęcia zakładu pracy na podstawie art. 23¹ Kodeksu pracy, a tym samym nie doszło do zamiany płatnika składek w stosunku do pracowników, należało niezwłocznie wydać płatnikowi składek (dotychczasowemu pracodawcy) oraz ubezpieczonym pracownikom decyzje o podleganiu ubezpieczeniom społecznym. Na podstawie prawomocnych decyzji należało sporządzić z urzędu właściwe dokumenty zgłoszeniowe i rozliczeniowe. Ponadto zalecono, aby zwrócić uwagę na możliwość wystąpienia podobnych praktyk na swoim terenie i bieżąco podejmować działania, które pozwoliłyby szybko przeciwdziałać naruszaniu przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych. Ponadto poinformowano, że Oddziały ZUS we Wrocławiu i Olsztynie, na terenie których swoją siedzibę posiadały wspomniane wyżej firmy outsourcingowe, będą zobowiązane do ustalenia i poinformowania właściwych oddziałów ZUS o przejętych przez te firmy pracownikach.

Oddział ZUS we Wrocławiu, pismem z dnia 1 sierpnia 2013 r., przesłał do Oddziału wstępne wykazy osób ubezpieczonych zgłoszonych przez spółkę K.U.K.-E.F.I.

Z kolei pismem z dnia 27 grudnia 2013 r. Centrala ZUS poinformowała oddziały Zakładu, że w celu wsparcia prowadzonych postępowań wyjaśniających oraz monitorowania ich przebiegu, został udostępniony Rejestr KR. Miał on zawierać, pochodzące z prowadzonego centralnie systemu informatycznego KSI ZUS, dane osób zgłoszonych do ubezpieczeń przez ww. spółki oferujące tzw. outsourcing pracowniczy, a także wykaz przedsiębiorców (płatników składek), którzy skorzystali z ich usług i wyrejestrowali te osoby z ubezpieczeń, informując o tym fakcie ZUS. Ponadto przekazana została informacja o przyjętym wspólnym stanowisku Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, Wydziału Policji ds. Przestępczości Gospodarczej, Państwowej Inspekcji Pracy oraz organów podatkowych, zgodnie z którym zawarte kontrakty outsourcingowe nie mogły skutkować przejściem pracowników do nowego pracodawcy w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy.

Oddział realizował zalecenia Centrali ZUS w stosunku do przedsiębiorców korzystających z usług tzw. outsourcingu pracowniczego, świadczonych przez K.U.K.-E.F.I. Sp. z o.o. i Royal Sp. z o.o.

Prezes ZUS, pismem z dnia 10 czerwca 2015 r., przekazał wszystkim oddziałom Zakładu zalecenie stosowania zasad postępowania i koordynacji w zakresie współpracy z naczelnikiem urzędu skarbowego oraz dyrektorem izby skarbowej odnośnie udzielania ulg w spłacie zobowiązań przez podmioty, które skorzystały z oferty spółek świadczących usługi tzw. outsourcingu pracowniczego. Na koordynatora przedsięwzięcia wyznaczono Oddział ZUS we Wrocławiu.

(akta kontroli str. 49-50, 67-88; 95-121; 203-204, 206-344)

2.2. Oddział uzyskał informacje o możliwości przekazania przez przedsiębiorców swoich pracowników w trybie tzw. outsourcingu pracowniczego m.in. na podstawie otrzymanych informacji z Oddziału ZUS we Wrocławiu oraz otrzymanego z Centrali ZUS Rejestru KR, zawierającego wykaz osób zgłoszonych do ubezpieczeń przez firmy outsourcingowe.

Przed wydaniem decyzji ustalającej płatnika składek, przeprowadzone zostały kontrole doraźne u wszystkich 12 zidentyfikowanych przedsiębiorców, którzy skorzystali z tzw. outsourcingu pracowniczego. I Oddział ZUS w Łodzi przeprowadził 11 takich kontroli, a II Oddział w Łodzi – jedną kontrolę. W ich wyniku ustalono, że przedsiębiorcy przekazywali pracowników do spółek Royal i K.U.K.-E.F.I. na podstawie zawartych umów. Pracownicy otrzymali informacje o przejściu do pracy u nowego pracodawcy na podstawie art. 23¹ K.p., a spółki przejmujące nie zawierały z pracownikami umów o pracę.

W wyniku szczegółowej analizy 30 postępowań stwierdzono, że w 2 przypadkach Oddział nie podjął niezwłocznie (bezpośrednio po uzyskaniu danych z Rejestru KR w dniu 27 grudnia 2013 r.) czynności wyjaśniających u przedsiębiorców, którzy skorzystali z usług firm outsourcingowych. Dotyczyło to podjęcia z trzymiesięcznym opóźnieniem postępowania wobec HCH Z .Sp. z o.o. oraz z dziesięciomiesięcznym opóźnieniem wobec C. S. I. H. W złożonych wyjaśnieniach opóźnienia tłumaczono w przypadku H.C.H. Z. Sp. z o.o. zainicjowaniem czynności kontrolnych wyjaśnieniami uzyskanymi od innego ubezpieczonego w dniu 21 marca 2014 r. (wniosek o przeprowadzenie kontroli skierowano w dniu 16 kwietnia 2014 r.), natomiast w przypadku C.S.I.H. skierowaniem tego wniosku w dniu 7 listopada 2014 r., w związku z pismem

innego ubezpieczonego. Należy jednak zauważyć, że w sprawach tych nie podano faktycznie okoliczności, które usprawiedliwiałyby opóźnienia w rozpoczęciu czynności wyjaśniających.

(akta kontroli str. 206-344)

2.3. Oddział wydał ogółem 411 decyzji, zarówno dla przedsiębiorców, jak i osób ubezpieczonych. Odwołania do sądu złożono od 361 decyzji. Uprawomocniło się 50 decyzji, głównie w wyniku niezłożenia odwołania lub odrzucenia odwołania przez sąd. Terminy rozpraw zostały wyznaczone przez sąd dla 205 spraw⁵. Z uwagi na brak reprezentacji ze strony spółek Royal, K.U.K.-E.F.I. i SAC-MET, sąd zawiesił postępowanie w 130 sprawach.

I Oddział ZUS w Łodzi, m.in. na podstawie ustalonego stanu faktycznego, wyrażał pogląd, że nie doszło do przejścia pracownika na podstawie art. 23¹ Kodeksu pracy. Tym samym nie doszło do zmiany płatnika składek. Przejście pracowników do Spółek Royal i K.U.K.-E.F.I. odbywało się na podstawie dwóch umów, tj. umowy porozumienia w sprawie przekazania pracowników oraz umowy o świadczenie usług. Umowy te m.in. zawierały następujące postanowienia:

- nowy pracodawca przejmuje zadania i kompetencje firmy bez przejmowania majątku dotychczasowego pracodawcy, a w szczególności obsługę klientów dokonujących zakupów towarów handlowych i usług oraz profesjonalne dla nich doradztwo, zamawianie towarów i usług, niezbędnych do funkcjonowania firmy, obsługę kasową klientów oraz kontrahentów dotychczasowego pracodawcy, zaopatrywanie dotychczasowego pracodawcy w towary handlowe - poprzez outsourcing personalny, na podstawie art. 23¹ Kodeksu pracy;
- usługodawca przyznaje usługobiorcy dotację w wysokości 40% kosztów, na które składają się obowiązkowe składki odprowadzane do ZUS oraz podatek dochodowy od wynagrodzeń w okresie pierwszych 3 lat obowiązywania umowy;
- umowy zawierane były na okres 3 lat z możliwością ich przedłużenia na czas nieokreślony oraz wypowiedzenia przez każdą ze stron, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

W odwołaniach od decyzji ZUS składanych w sądzie podnoszone były następujące argumenty:

- ZUS nie wziął pod uwagę, iż między przedsiębiorcami i pracownikami zostało zawarte trójstronne porozumienie, na mocy którego pracownicy zostali zatrudnieni przez K.U.K.-E.F.I. Zgodnie z art. 300 Kodeksu pracy, w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli nie są one sprzeczne z zasadami prawa pracy. Należy uznać, że zawarcie porozumienia między pracodawcami i pracownikami, na mocy którego następuje zmiana pracodawcy, jest dopuszczalne na gruncie przepisów Kodeksu cywilnego, w oparciu o wynikającą z nich zasadę swobody umów, co w żaden sposób nie narusza zasad prawa pracy;
- ZUS bezzasadnie uznał, że nie doszło do skutecznego przejścia części zakładu pracy z jednego podmiotu gospodarczego na inny, a także, iż nie doszło do przejścia pracownika jednego podmiotu do drugiego, w sytuacji gdy spełnione zostały wszystkie przesłanki Kodeksu pracy, jakie są konieczne do uznania tego przejścia za skuteczne. Zarówno Royal jak i K.U.K.-E.F.I., po przejściu na nich obowiązków pracodawcy, realizowali wszelkie powinności z tym związane. Podmioty te, jako płatnicy składek, dokonywały zgłoszenia pracowników do ubezpieczenia, sprawdzały listę obecności, przyjmowały wnioski urlopowe, dokonywały płatności wynagrodzenia pracownikom, prowadziły listy płac – tym samym to te podmioty sprawowały faktyczny nadzór nad pracą ubezpieczonego. Najważniejszym z powodów, dla których zdecydowano się na podjęcie takiego kroku, była idea zmiany prowadzenia działalności gospodarczej. Przedsiębiorcy chcieli skupić się na działaniach gospodarczych, zmierzających m.in. do zdobywania nowych rynków zbytu. W związku z tym dążyli do sytuacji, w której wszystkie czynności administracyjno-kadrowe były podejmowane przez wyspecjalizowany podmiot, który zwolni ich z tego obowiązku;
- ZUS błędnie przyjął, że nie doszło do przejścia pracowników w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy, a spółki KUK i SAC-MET nie były pracodawcami dla ubezpieczonych pracowników. Takie

⁵ Według stanu na 16 listopada 2015 r.

stanowisko miało potwierdzać 47 wyroków sądów powszechnych, zasądających wynagrodzenia dla przejętych pracowników od firmy KUK, jako właściwego pracodawcy.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 lipca 2015 r., po rozpoznaniu sprawy K. L. Sp. z o.o., z udziałem zainteresowanych ubezpieczonych oraz spółek Royal i K.U.K.–E.F.I., zawieszono postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania cywilnego. W uzasadnieniu postanowienia podano m.in., że z ustalonych okoliczności faktycznych wynika, iż strona zainteresowana – Spółka Royal nie posiada zarządu ani rady nadzorczej. Skoro organem uprawnionym do działania w imieniu spółki może być zarząd lub rada nadzorcza, zaś na dzień rozprawy brak jest organów spółki uprawnionych do jej reprezentacji, to okoliczność ta wobec utraty przez spółkę zdolności procesowej uzasadnia zawieszenie postępowania i leży w interesie tej strony. W świetle art. 379 pkt 2 Kodeksu postępowania cywilnego brak organu powołanego do reprezentowania strony stanowi przyczynę nieważności postępowania niezależnie od tego, czy w imieniu tej strony działa pełnomocnik⁶. W Krajowym Rejestrze Sądowym ujawniono, że dla Spółki Royal został ustanowiony kurator, w celu podjęcia czynności zmierzających do powołania organów spółki lub w razie potrzeby podjęcia działań zmierzających do likwidacji Spółki.

W dniu 5 października 2015 r. I Oddział ZUS w Łodzi złożył zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi. W zażaleniu podniesiono, że rozstrzygnięcie nie rzutuje w sposób bezpośredni na prawa i obowiązki Spółki Royal. Wskazano ponadto, że Sąd Apelacyjny w Łodzi w postanowieniu wydanym w dniu 22 kwietnia 2015 r.⁷, w identycznym stanie faktycznym uwzględnił zażalenie ZUS i uchylił zaskarżone postanowienie. W zażaleniu podniesiono ponadto, że Sąd Apelacyjny w Łodzi uwzględniając ww. zażalenie, uznał przedstawioną w nim argumentację za zasadną oraz wskazał na zmianę przepisów obowiązujących od dnia 20 marca 2015 r. Ponadto wskazano, że w identycznym stanie faktycznym Sąd Apelacyjny w Łodzi⁸ uznał, że Spółka Royal nie ma charakteru zainteresowanego w sprawie, a Sąd Apelacyjny w Lublinie postanowieniem z dnia 29 maja 2015 r.⁹ uchylił postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie o zawieszeniu postępowania, na podstawie art. 177 § 1 pkt 3 Kodeksu cywilnego. W uzasadnieniu uchylonego postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że organ w celu rozstrzygnięcia wątpliwości powinien w pierwszej kolejności wydać decyzję stwierdzającą brak podlegania przez ubezpieczonego ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w Royal Sp. z o.o., która zgłosiła ją do ubezpieczenia. Ponadto zawieszenie postępowania jest konieczne także z uwagi na to, iż w składzie organów Spółki Royal zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie. Sąd wskazał jednocześnie, że w październiku 2014 r. został powołany dla tej spółki kurator, celem podjęcia czynności zmierzających do powołania organów spółki lub w razie potrzeby likwidacji spółki. Podobne rozstrzygnięcie dotyczące spółki Royal oraz jej następców wydał Sąd Okręgowy w Poznaniu w postanowieniu z dnia 12 stycznia 2015 r.¹⁰. W uzasadnieniu postanowienia o uchyleniu postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie, Sąd Apelacyjny w Lublinie wskazał, że okoliczności, o których jest mowa, w żaden sposób nie wpływają na możliwość prowadzenia postępowania w sprawie. Spółka Royal nie jest stroną w tej sprawie, zatem ewentualne braki uniemożliwiające jej działanie nie hamują procesu. Sąd zauważył również, że okoliczność, iż ponad pół roku temu ustanowiony został kurator dla spółki, ze względu na brak w tamtym czasie organów reprezentujących, nie oznacza, iż spółka ta obecnie nie jest w ogóle reprezentowana.

(akta kontroli str. 345-625)

2.4. Szacunkowa kwota nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe ubezpieczonych¹¹, za pracowników w okresie ich przejęcia przez firmy świadczące usługi tzw. outsourcingu pracowniczego, wyniosła ogółem 1.219.500 zł.

⁶ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2006 r., sygn. I CSK 224/06, Lex 276251.

⁷ Sygn. akt. III AUZ 53/15 i III AUZ 52/15.

⁸ Sygn. akt: III AUA 1276/14.

⁹ Sygn. akt III AUZ 57/15.

¹⁰ Sygn. VII U 4227/14.

¹¹ Wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe jest zróżnicowana w zależności od liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia u danego płatnika do tego ubezpieczenia oraz rodzaju prowadzonej przez płatnika działalności. Do wyliczenia szacunkowej wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe przyjęto stopę procentową składki obowiązującej

Uwagi dotyczące badanej działalności	Przedsiębiorcy nie dokonali żadnej wpłaty składek w wyniku wydanych decyzji ZUS.
	Przedsiębiorcy nie występowali także do Oddziału o udzielenie ulg w spłacie należnych składek.
	Opóźnienie w rozpoczęciu przez Oddział postępowań wobec przedsiębiorców, w celu ustalenia właściwego płatnika składek, miało wpływ na zakończenie sprawy, a przez to na okres naliczania przez ZUS odsetek dla tych przedsiębiorców, a w konsekwencji na ogólną kwotę zadłużenia z tytułu należnych składek.
	2.5. W ramach tzw. „Tygodnia Przedsiębiorcy”, w dniu 21 listopada 2013 r., zorganizowane zostało seminarium pn. „Outsourcing pracowników, problemy, jakie może przysporzyć nierzetelna firma oferująca takie usługi”, przy współudziale przedstawiciela Izby Skarbowej w Łodzi. Ponadto informacje o tzw. outsourcingu pracowniczym były zamieszczane m.in w lokalnej prasie.
	(akta kontroli str. 8--90)
	2.6. Po przejęciu pracowników przez firmy outsourcingowe, Oddział wydał przedsiębiorcom ogółem 49 zaświadczeń o niezaleganiu w opłacaniu należnych składek, z tego dla: U. Sp. z o.o. – 23, O. Sp. z o.o. – 9, K. L. Sp. z o.o. – 4, B. Sp. z o.o. – 6, G. B. Z. – 4 i R.P. – 3 zaświadczenia. W zaświadczeniach potwierdzano stan faktyczny na podstawie danych zaewidencjonowanych na koncie płatnika. Przy ustalaniu stanu rozliczeń pomijano skutki finansowe wynikające z nieprawomocnych decyzji, w wyniku złożenia odwołania do sądu.
	(akta kontroli str. 90, 626-629)
	2.7. W okresie objętym kontrolą nie odnotowano skarg na prowadzone przez Oddział czynności wyjaśniające, w celu ustalenia właściwego płatnika składek, w związku z korzystaniem przez przedsiębiorców z usług tzw. outsourcingu pracowniczego. Odnotowano natomiast jeden przypadek, w którym pracownik przejęty przez spółkę outsourcingową zwrócił się z prośbą o przejęcie przez ZUS obowiązku wypłaty zasiłku chorobowego, gdyż nie mógł wyegzekwować tego świadczenia od pracodawcy.
	W okresie od maja do czerwca 2015 r., 44 pracowników firmy K. L. Sp. z o.o., którzy zostali przejęci przez spółkę outsourcingową (w okresie od 1 lipca do 30 listopada 2012), skierowało do Oddziału zapytania odnośnie odprowadzania za nich składek na ubezpieczenia społeczne, na które Oddział niezwłocznie udzielił odpowiedzi.
Ustalone nieprawidłowości	Dotyczą opóźnień wynoszących od 3 do 10 miesięcy w podejmowaniu przez Oddział czynności wyjaśniających u przedsiębiorców, w celu ustalenia właściwego płatnika składek.
	IV. Wnioski
Wnioski pokontrolne	Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², wnosi o podjęcie niezbędnych decyzji organizacyjnych umożliwiających sprawne prowadzenie postępowań wyjaśniających, w celu ustalenia płatników składek na ubezpieczenia społeczne w sprawach dotyczących tzw. outsourcingu pracowniczego.
	V. Pozostałe informacje i pouczenia
Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Dyrektora I Oddziału ZUS w Łodzi, drugi do akt kontroli.
	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK Dyrektorowi I Oddziału ZUS w Łodzi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

płatników składek zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego, nie więcej niż 9 ubezpieczonych, tj. 50% najwyższej stopy procentowej składek ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności.

¹² Dz. U z 2015 r., poz. 1096.

*Obowiązek
poinformowania NIK o
sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 30 grudnia 2015 r.

Kontroler:

Kazimierz Mirosław Laskus
Doradca prawny

Dyrektor
Departamentu Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny

z up. Andrzej Lewiński
Wicedyrektor